

Cesty k lepší distribuci a dostupnosti zemědělských produktů v ČR

Ing. Martin Pýcha
předseda ZS ČR

www.zscr.cz
Zemědělský svaz ČR

Zaměření konference:

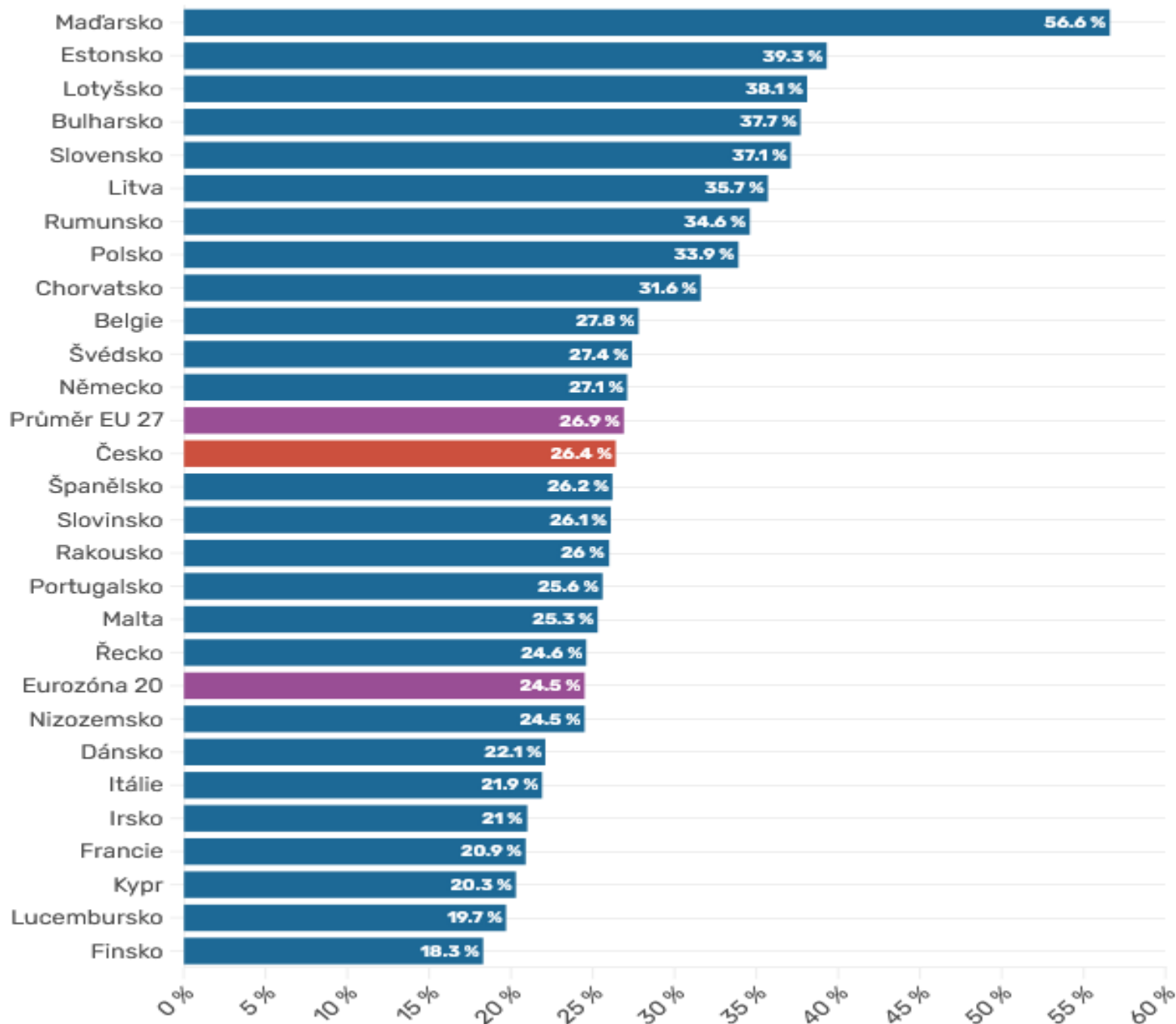
Pokračování v diskusi o budoucnosti našeho agropotravinářského sektoru.

Témata:

1. Drahé / levné potraviny
2. Kdo tvoří cenu? Co je normální cena?
3. Vliv nastavení SZP na produkční zemědělství a potravinářství
4. Dovozy potravin – Ne/férové dovozy, přidaná hodnota
5. Prodej domácích / českých/ lokálních potravin
6. Privátní značky, slevové akce a jejich dopad na agropotravinářský sektor
7. Význam odbytových družstev a jejich role při tvorbě ceny

Růst cen potravin a nelako nápojů

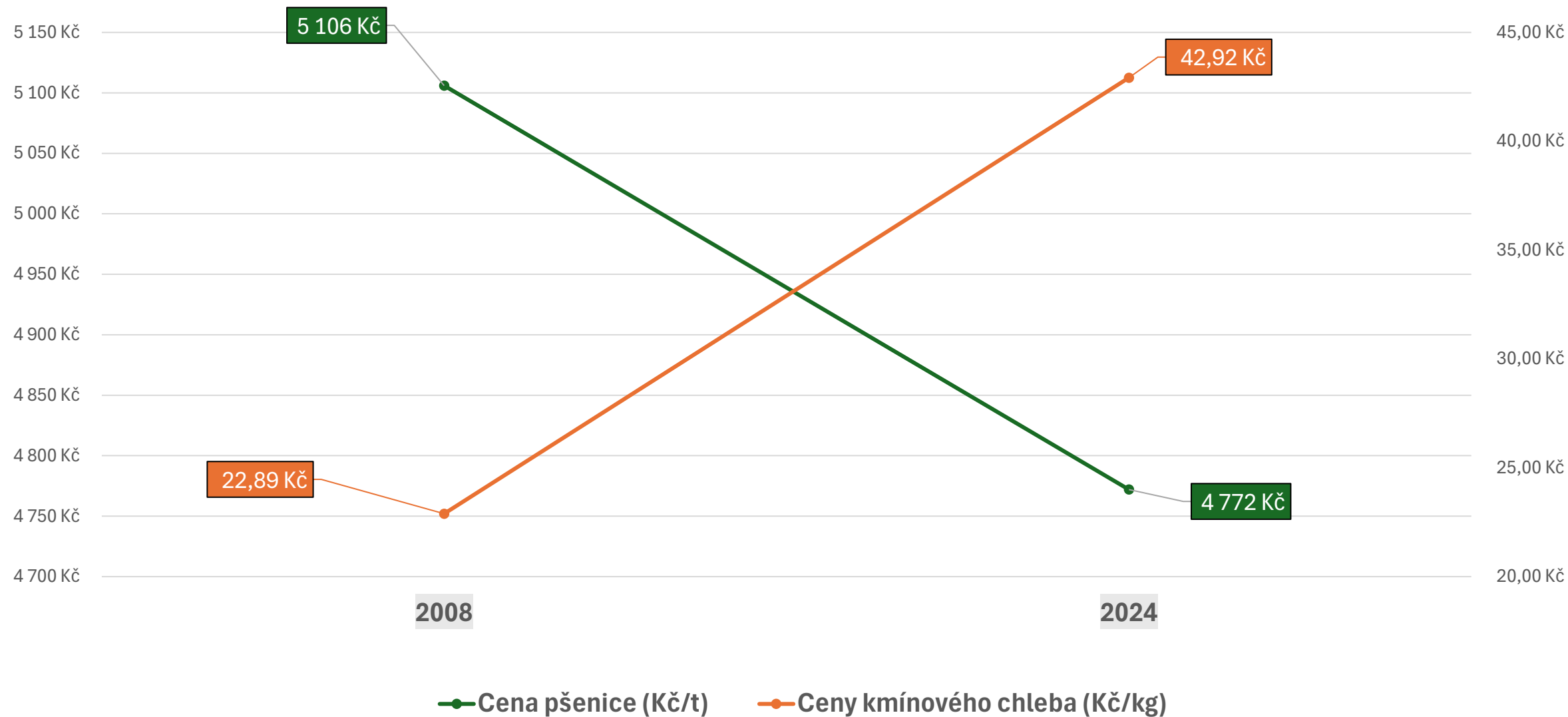
leden 2025 vs leden 2022

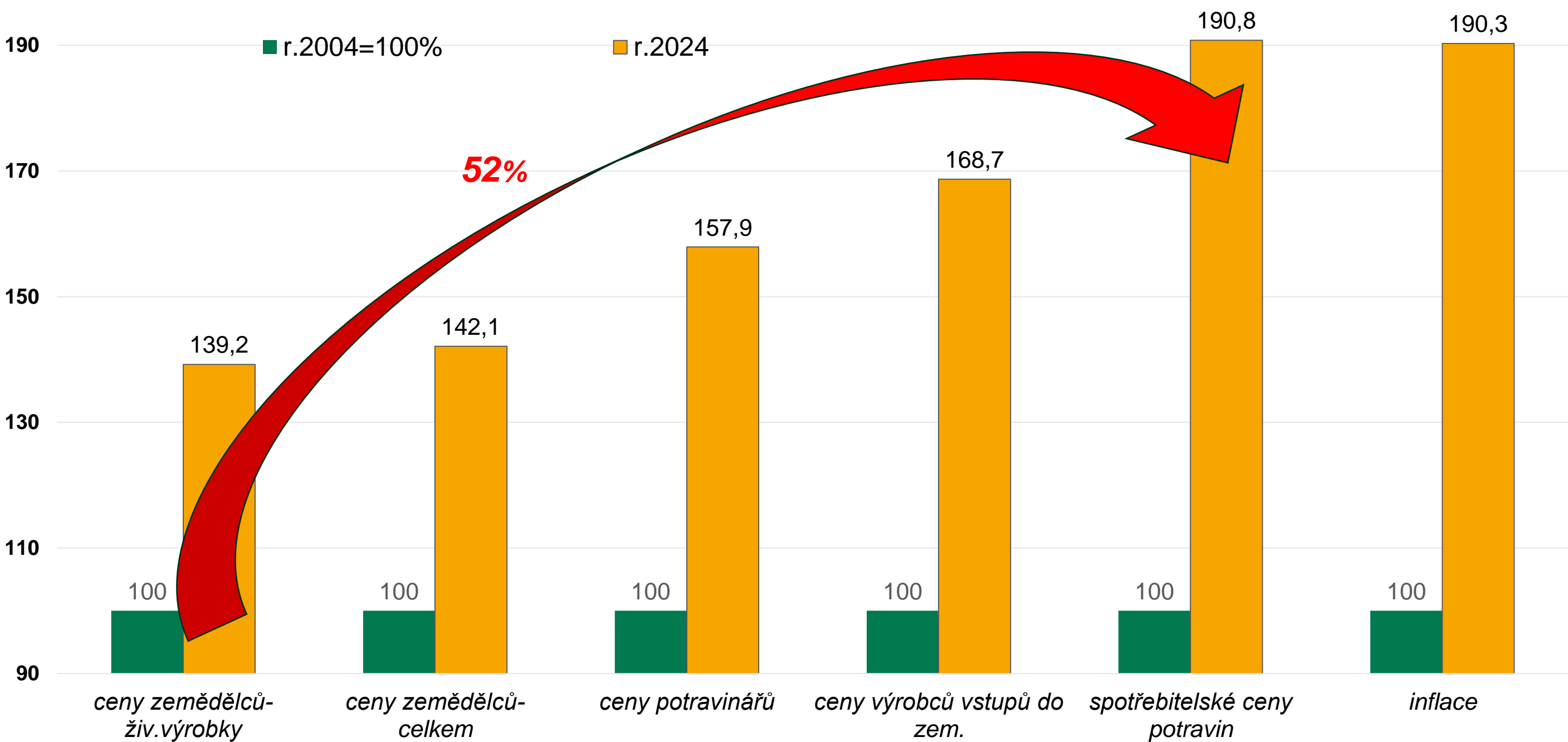
Potraviny v posledních třech letech velmi prudce zdražovaly ve všech zemích EU.

Srovnání ceny pšenice (Kč/t) a ceny kmínového chleba (Kč/kg) v letech 2008 vs. 2024

(dle ČSÚ)

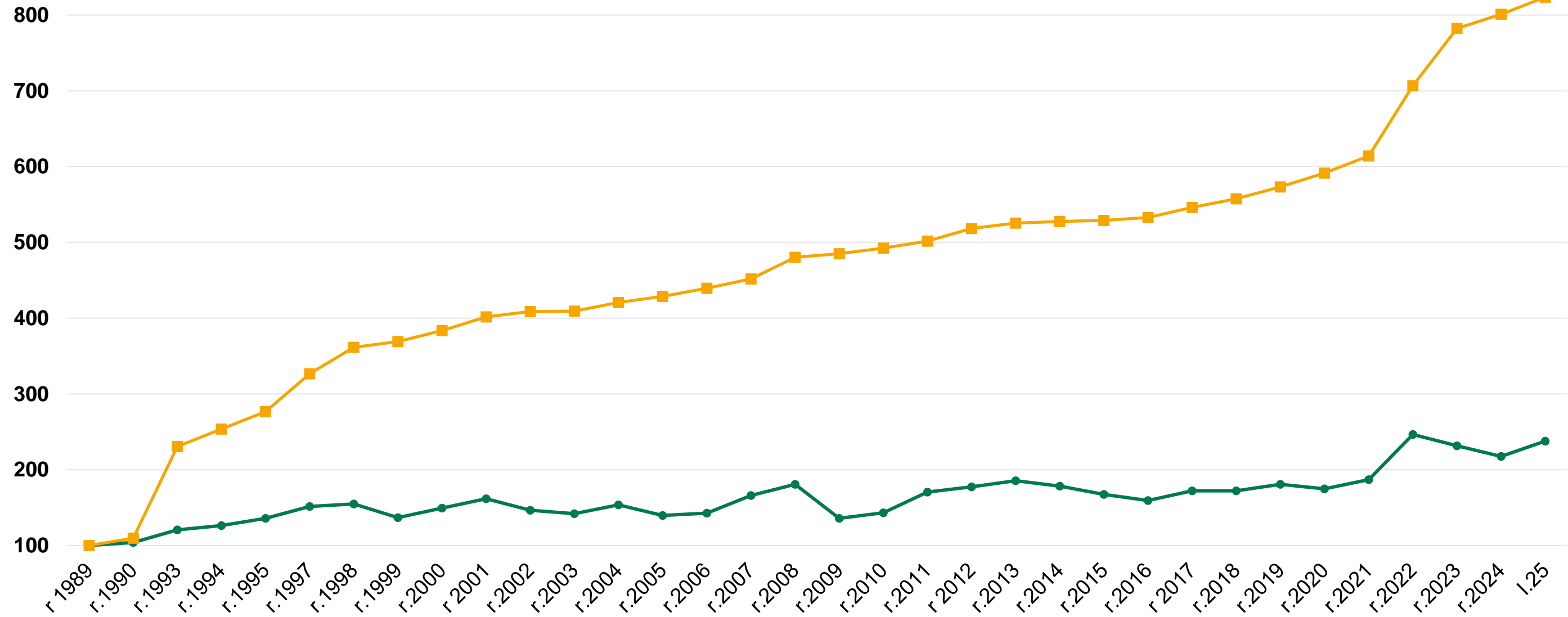
Cenová dynamika v agrobiznysu ČR v % (měřená bazickými indexy, kde 100%=rok 2004)

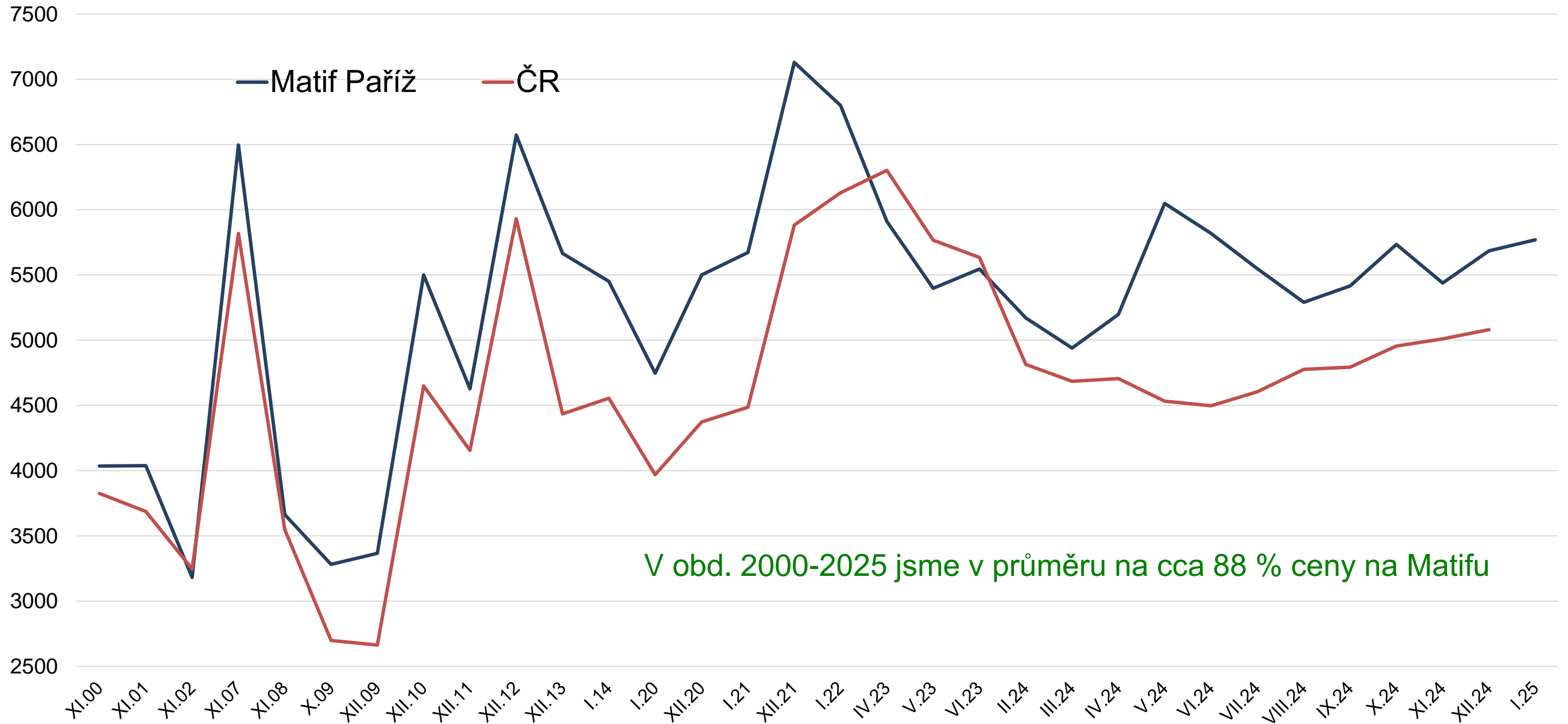
Dynamika cen zem. výrobců a inflace v ČR (výpočty z údajů ČSÚ);

● Ceny zem. výrobců

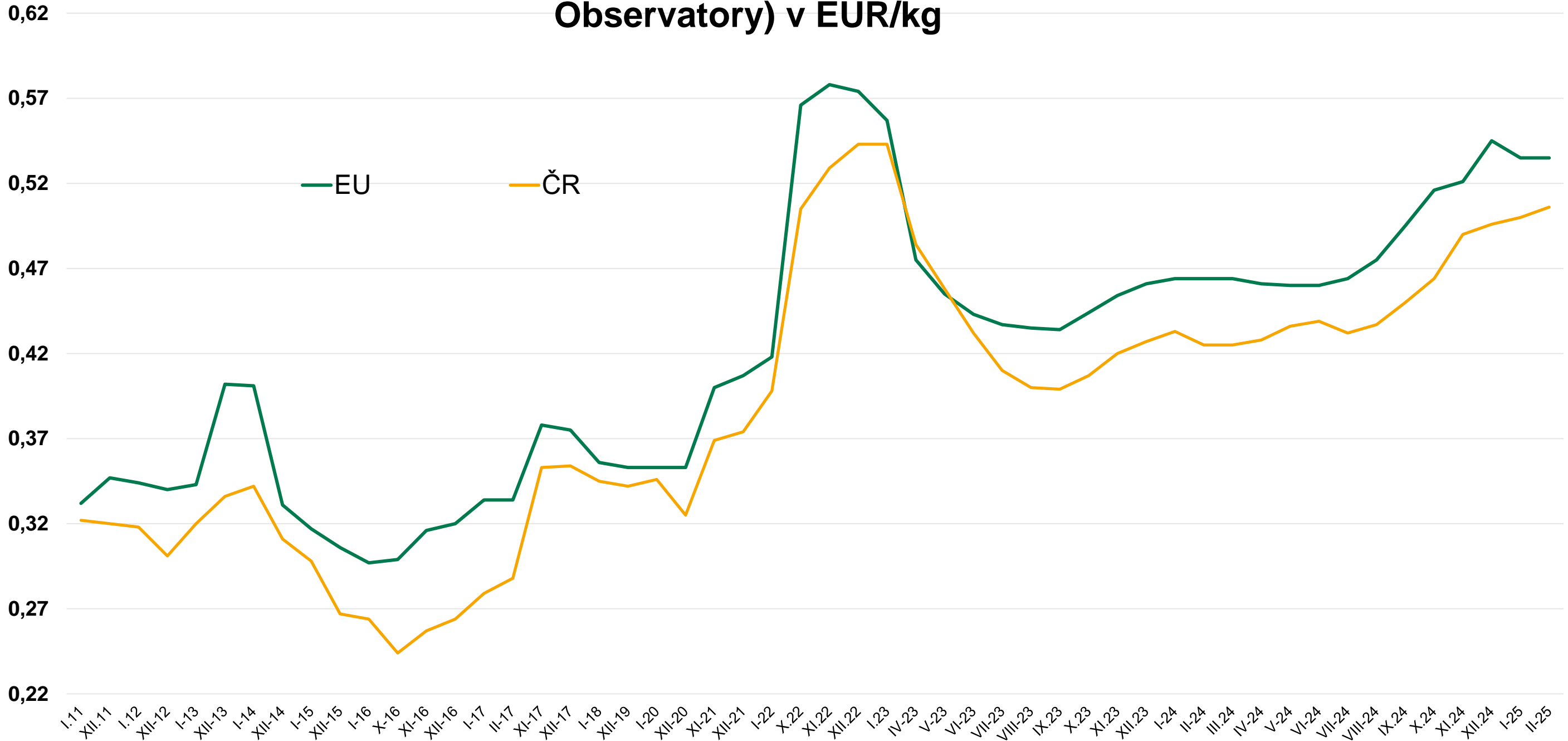
■ Inflace

Ceny (po přepočtu v Kč/t) potravinářské pšenice na Matifu (dle webu burzy) a výkupní ceny v ČR (dle ČSÚ).

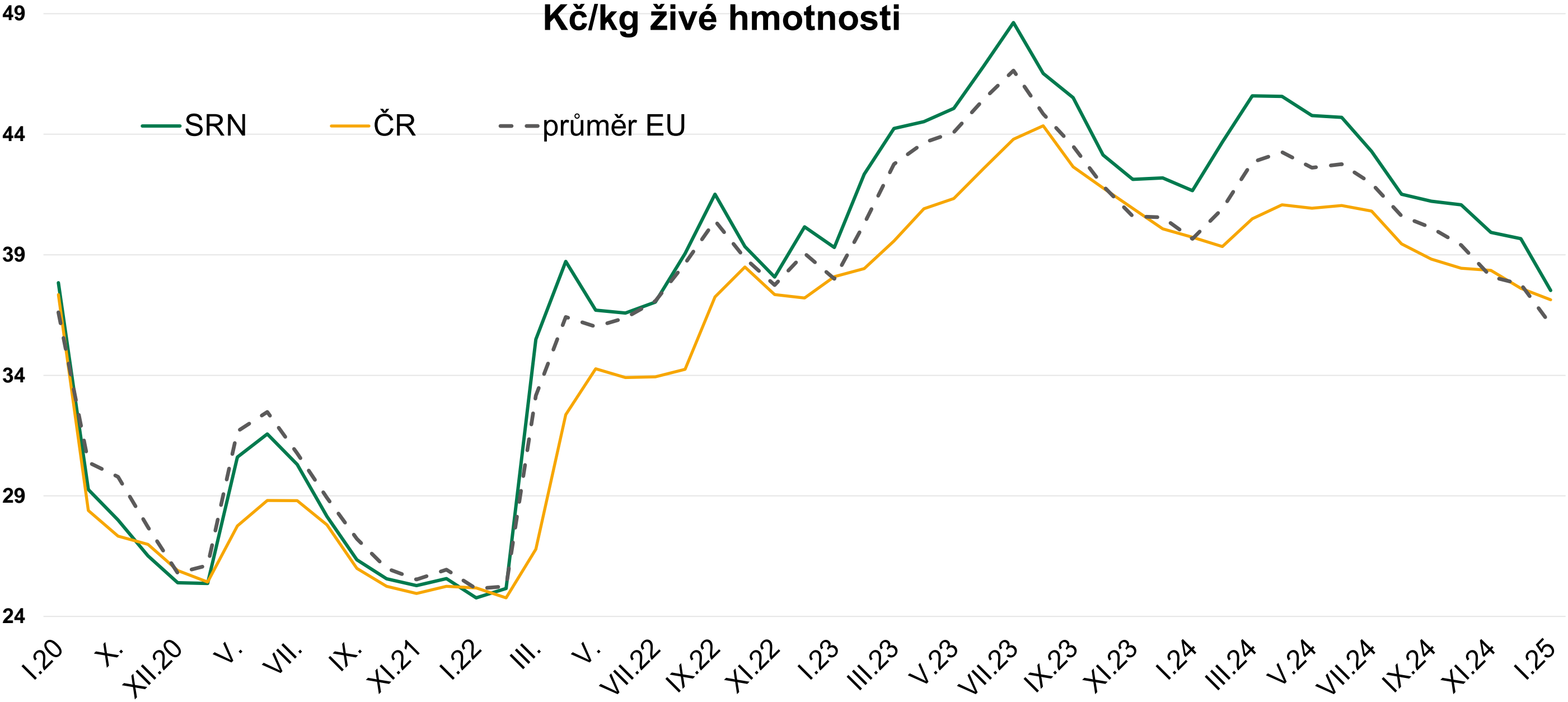

Vývoj váženého průměru ceny mléka v EU a v ČR (dle Milk Market Observatory) v EUR/kg

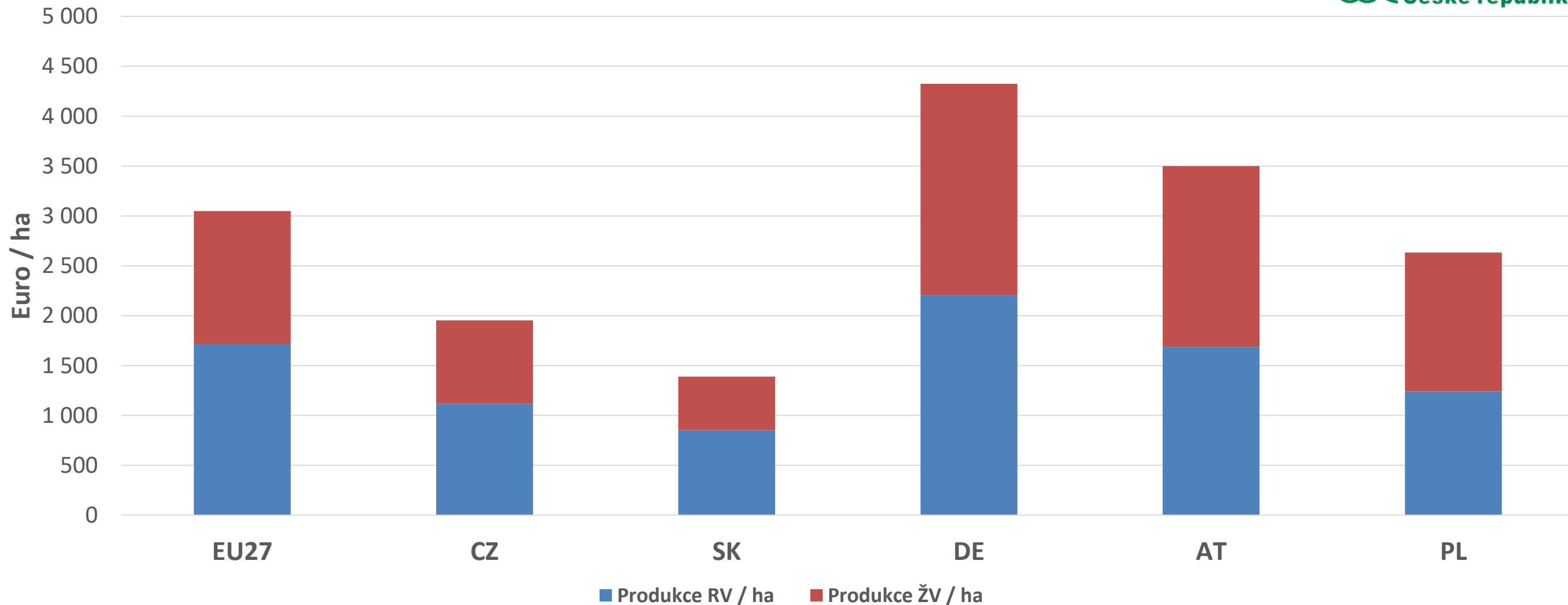

Vývoj cen jatečných prasat (2020-2023) v SRN, ČR a EU po přepočtu na Kč/kg živé hmotnosti

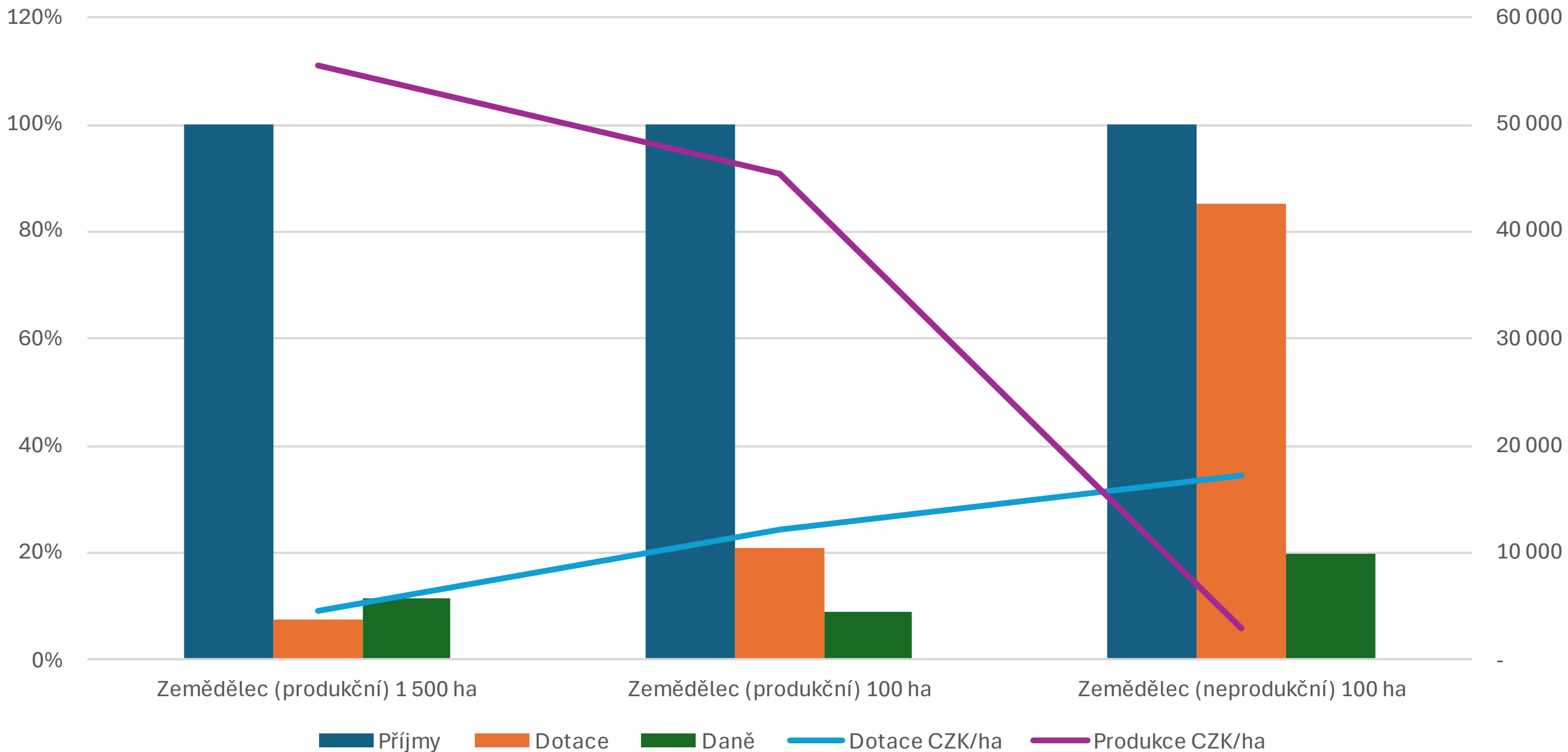

Zemědělská produkce v sousedních zemích na ha z.p.

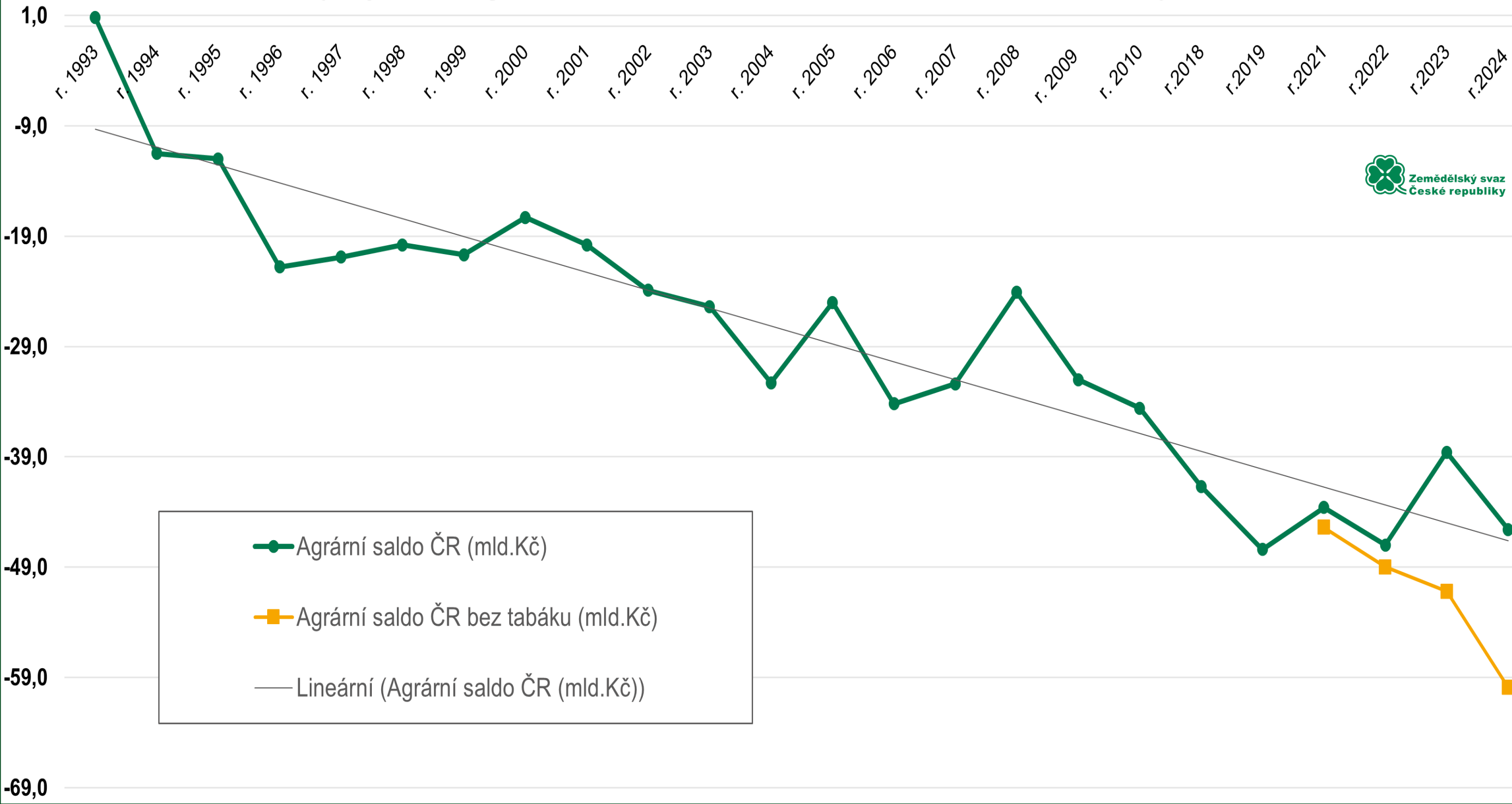
Parametr	Jednotka	EU27	CZ	SK	DE	AT	PL
Celkem produkce/ha	Euro/ha	3 049	1 952	1 389	4 325	3 500	2 633
Produkce na ha vůči průměru EU27	%	100%	64%	46%	142%	115%	86%
Produkce na ha vůči ČR	%	156%	100%	71%	222%	179%	135%

Srovnání zemědělských podniků

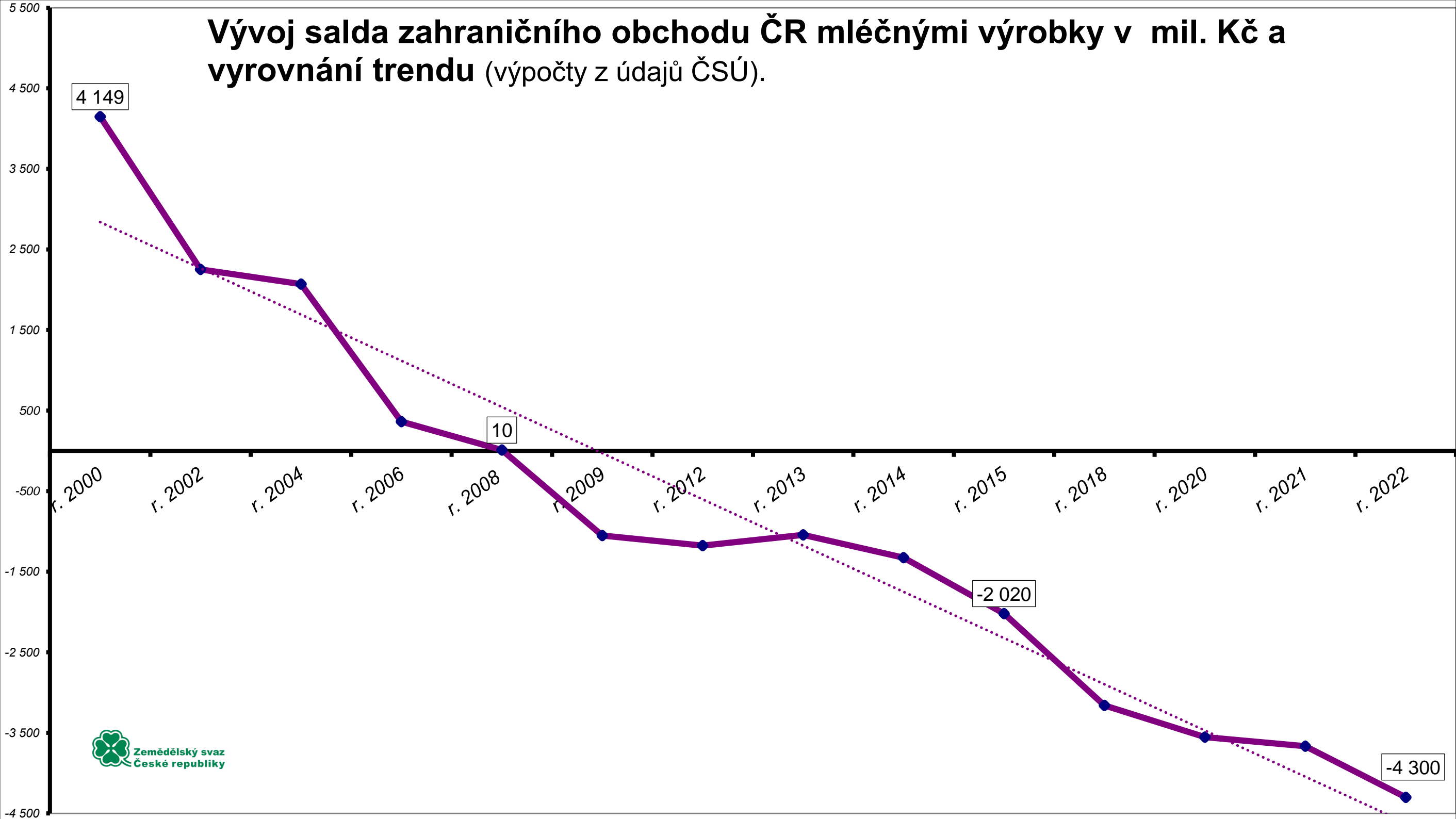

Dotace v některých případech tvoří až 85% příjmů zemědělce.

Vývoj salda agrárního zahraničního obchodu ČR v mld. Kč a vyrovnání trendu

Vývoj salda zahraničního obchodu ČR mléčnými výrobky v mil. Kč a vyrovnání trendu (výpočty z údajů ČSÚ).

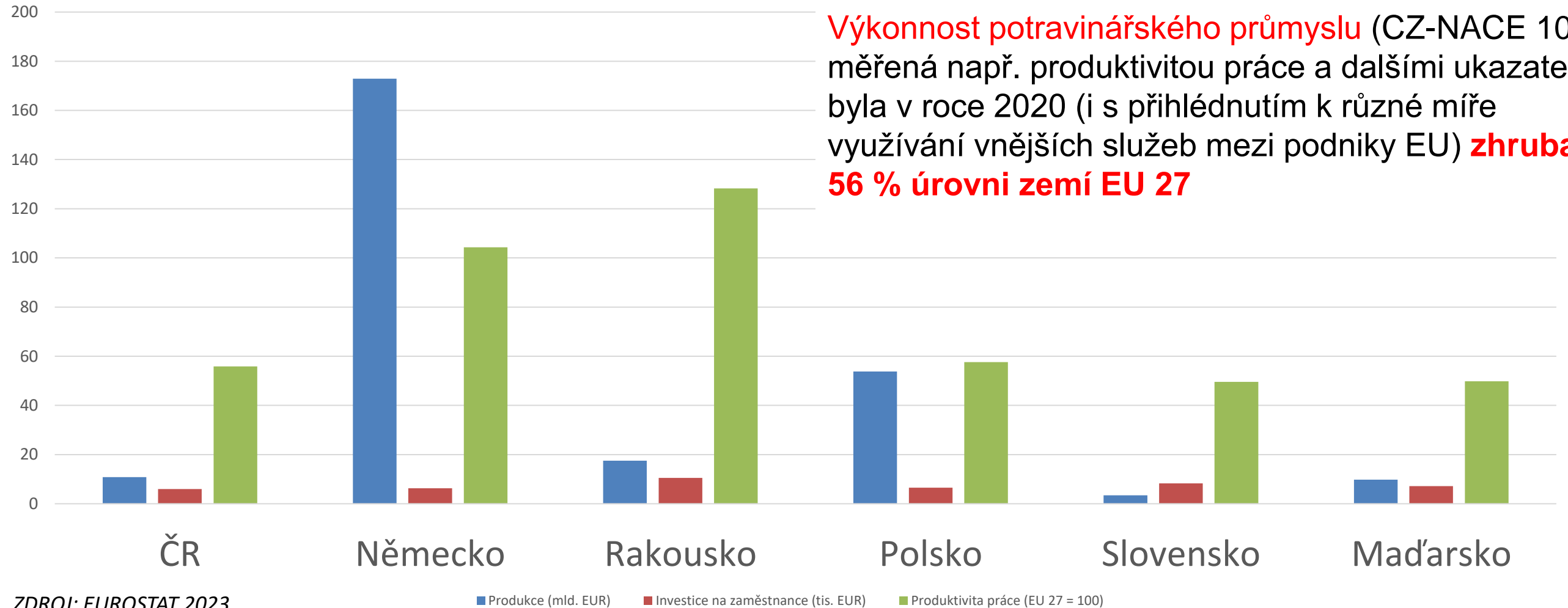
Vývoj dovozů vybraných agrárních komodit do ČR v tunách (2000 – 2023)

	Dovozy masa celkem (CN 02) v tunách	Dovozy vepřového m. (CN 0203) v t	Dovozy sýrů a tvarohů (CN 0406) v t	Dovozy másla (CN 0405) v t
2000	61 480	13 526	16 843	726
2003	88 960	28 457	23 333	5 008
2004	161 064	62 803	30 975	4 442
2009	325 171	179 245	74 699	20 268
2019	496 960	270 135	104 301	25 070
2023	516 120	280 980	117 250	25 559
Růst 2023/2000	8krát	21krát	7krát	35krát

Zdroj: Celní statistika ČSÚ

Ekonomické ukazatele potravinářského průmyslu ve vybraných zemích EU

(rok 2020, CZ-NACE 10)

ZDROJ: EUROSTAT 2023

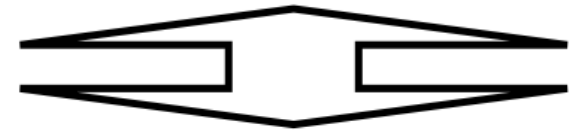
Roste rozpor mezi potenciálem českého zemědělství a využitím jeho produkce v domácím potravinářském průmyslu. **Výsledkem jsou rostoucí vývozy zemědělských surovin, a naopak dovozy zpracovaných výrobků, často vyrobených z původně domácí české suroviny.**

Vlastníci
půdy

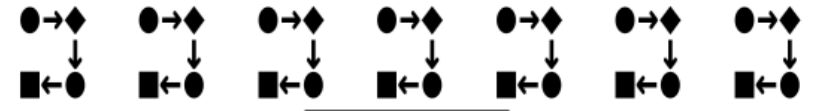
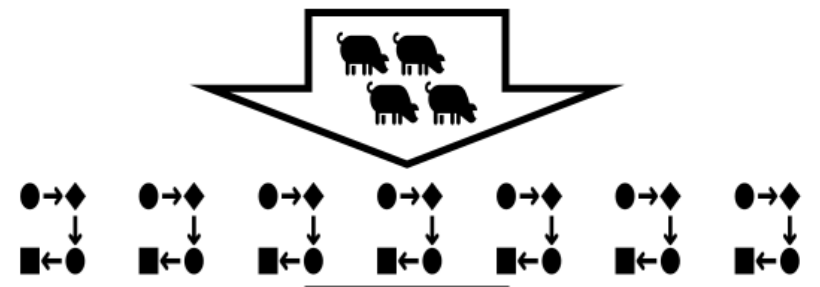
2 mil vlastníků půdy

Zemědělci

30 tis. zemědělců /10 mil. v EU

Zpracovatelé

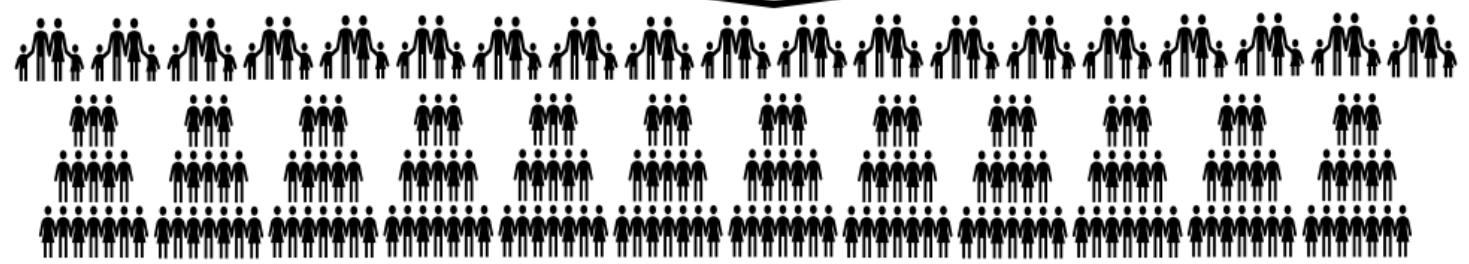
8 700 podniků s převažující činností
ve výrobě potravinářských výrobků
(CZ-NACE 10). Z toho 85%
mikropodniky s méně než 10
zaměstnanci)

Obchodní
řetězce

5 obchodníků ovládá 70 % trhu

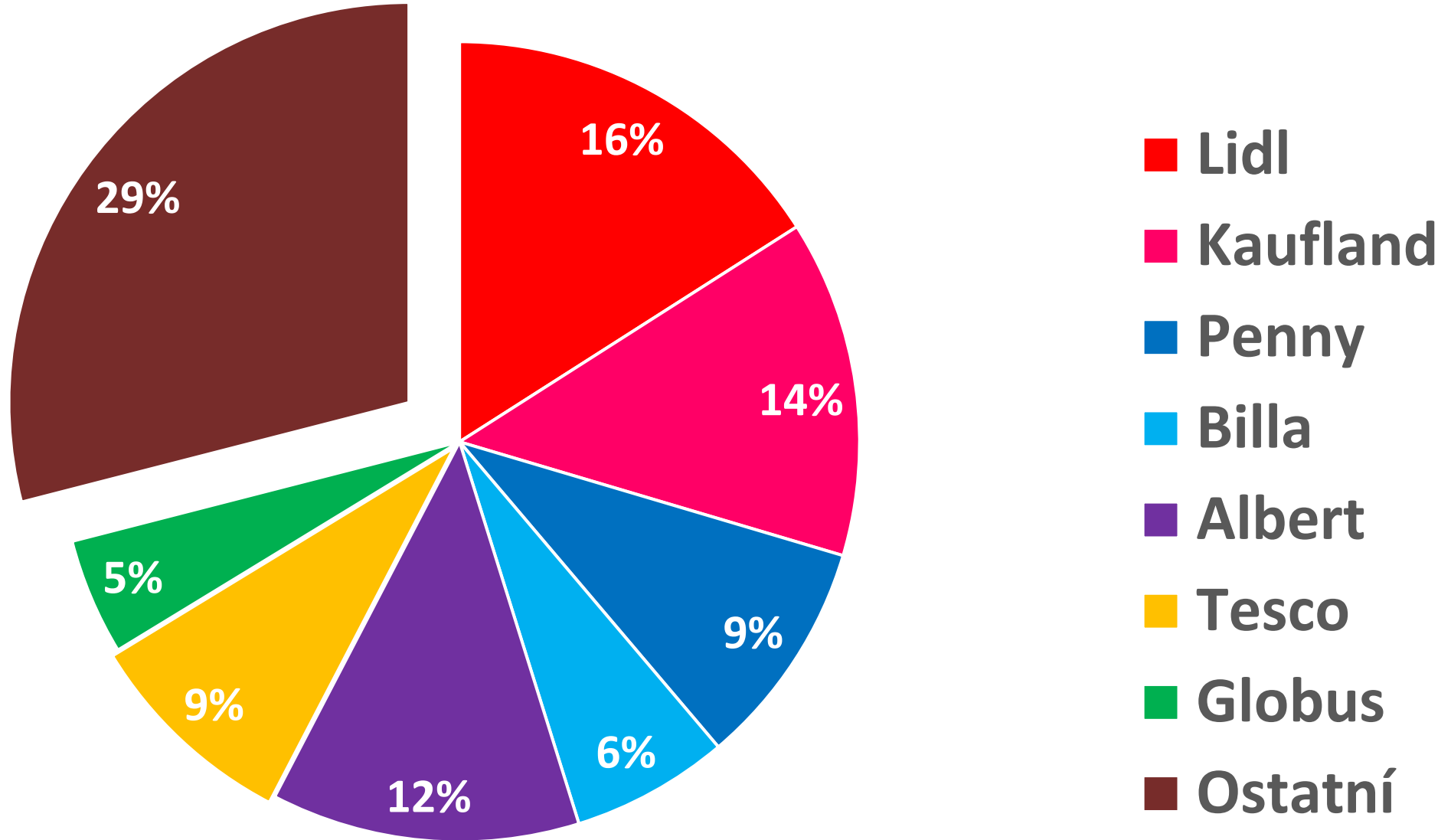
Spotřebitelé

10 mil spotřebitelů

Podíl řetězců na trhu ČR

5 hráčů ovládá 70 % maloobchodního trhu

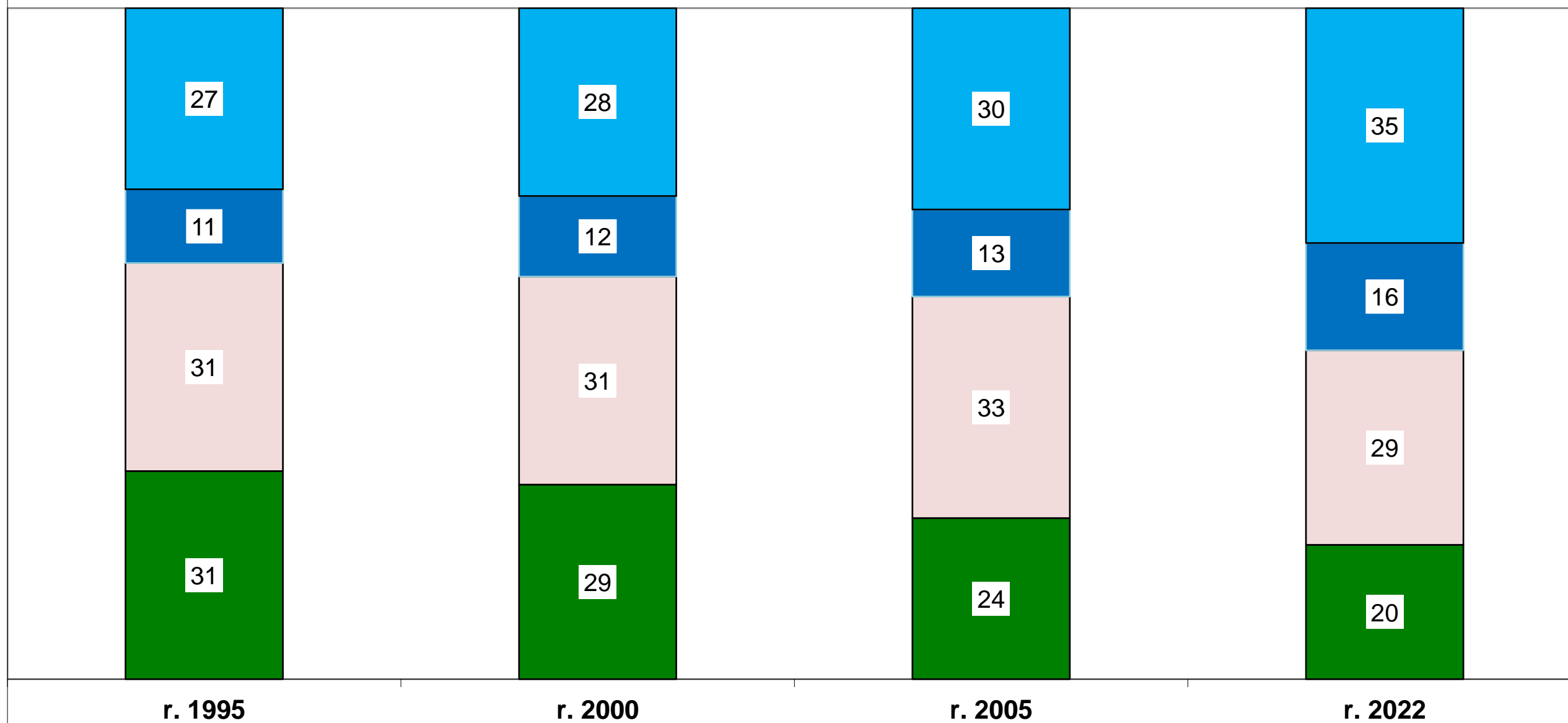
Vývoj distribuce přidané hodnoty ve vertikále agrobiznisu v EU v %

■ Zemědělství

□ Potravinářský průmysl

■ Velkoobchod potravinami

■ Maloobchod potravinami

Potravináři za posledních cca 30 let svůj podíl zhruba udrželi; co ztratili zemědělci, to nabyla obchodní síť

Požadavek obchodníků na vyrovnanost dodávek v množství, kvalitě a požadovaném čase.

Ke spolupráci (s lokálními producenty) potřebujeme, aby se z malého stal alespoň střední.

TOMÁŠ PROUZA,
prezident svazu obchodu a cestovního ruchu ČR 15. listopadu 2023

K posílení domácích producentů potřebujeme podpory zaměřené na aktivní zemědělce, odbytová družstva a férové podmínky pro české potravináře.

Slevové akce

- V roce 2022 bylo v České republice ve slevových akcích prodáno 61 % potravin.
- **V prvním čtvrtletí roku 2023 tento podíl vzrostl na 62 %.**
- Pro srovnání, v roce 2004 činil podíl zboží prodaného ve slevách 25 %, v roce 2012 to bylo 45 %.
- To ukazuje na rostoucí závislost českých spotřebitelů na slevových akcích při nákupu potravin a drogistického zboží.

Privátní značky:

- Podíl na trhu v ČR 27 %,
- Podíl na trhu v EU 36 %,
- Globální průměr 22 %,

Vnímání privátních značek

- Koncem roku 2020 vnímalo privátní značky jako **srovnatelné či dokonce lepší než značky výrobců 65 % českých nakupujících a jejich odpůrců již bylo 21 %.**
- Zvýšený zájem zákazníků o privátní značky ovlivnila ekonomická krize - **snaha lidí ušetřit** (kvůli inflaci až 93 % spotřebitelů alespoň částečně změnit své návyky při nakupování).
- **Až 82 % spotřebitelů** nakupuje u potravin **více privátních značek**
- 81 % dotazovaných zákazníků považuje PZ za dobrý poměr ceny a kvality.
- Průměrná cenová výhoda produktů pod privátní značkou činí 23 %, přičemž u více než dvou třetin kategorií přesahuje 25 %.

Závěr:

- **Dostupné potraviny jsou otázkou fungování celého řetězce,**
- **Čeští zemědělci dodávají své produkty za ceny pod úrovní EU, brzdí inflaci a rozhodně nejsou dlouhodobě příčinou zvyšování cen potravin,**
- **Pokud tomu tak má být i nadále, je třeba změny nastavení zemědělské politiky - stát dlouhodobě podporuje drobné farmáře a lokální prodej, ale přes 80 % produkce prochází systémem zemědělec – zpracovatel – obchodník, Zemědělství není jen otázkou produkce, ale také nastavení spravedlivého trhu a podmínek podporujících prodej domácích potravin,**
- **Pokud chceme české potraviny v českých obchodech, musíme se bavit o podmínkách, ve kterých fungují nejen farmáři, ale i potravinářský průmysl,**
- **Zemědělství i potravinářství v ČR je ohroženo neférovými dovozy ze zahraničí, ale také některými trendy na vnitřním trhu EU,**
- **Co je normální cena? Jaký vliv mají privátní značky/slevové akce na výrobce?**
- **Jak lépe dostat potraviny českých zemědělců k zákazníkovi ?**

Děkuji za pozornost

AUTOR:
Ing. Martin Pýcha

WWW.ZSCR.CZ
Zemědělský svaz ČR

Zemědělství žije!

Česká technologická
platforma pro zemědělství

najdi svého
zemědělce
.CZ

**nezávislé
poradenství**

Institut vzdělávání
v zemědělství o.p.s.

